

LIGJ PER PERDORIMIN E GJUHEVE

N e ni 1

(1) Ne tere territorin ne Republiken e Maqedonise dhe ne marredheniet e saj nderkombetar e gjuhe zyrtare eshte gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik.

(2) Gjuhe tjeter qe e flasin se paku 20% e qytetareve (gjuha shqipe), gjithashtu eshte gjuhe zyrtare dhe alfabeti i saj, ne pajtim me kete ligj.

(3) Ne te gjitha organet e pushtetit shtetedor ne Republiken e Maqedonise, institucione t qendrore, ndermarrjet publike, agjencite, drejtorite, entet dhe organizatat, komisionet, persone juridike qe kryejne autorizime publike ne pajtim me ligjin dhe institucionet tjera, gjuhe zyrtare krahas gjuhes maqedonase dhe alfabetit te saj eshte edhe gjuha qe e flasin 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabeti i saj, ne menyre te percaktuar me kete ligj.

(4) Ne njesite e veteqeverisjes lokale gjuha dhe alfabeti qe e shfrytezojne se paku 20% e qytetareve eshte gjuhe zyrtare, krahas gjuhes maqedonase dhe alfabetit te saj cirilik. Per perdorimin e gjuheve dhe alfabeteve ne te cilat flasin me pak se 20% e qytetareve ne njesite e veteqeverisjes lokale, vendosin organet e njesive te veteqeverisjes lokale.

N e ni 2

(1) Qytetaret kane te drejte ta perdorin cilendo nga gjuhet e theksuara zyrtare dhe alfabetet e tyre nga neni 1 paragrafet (1) dhe (2) te ketij ligji, ndersa institucionet nga neni 1 paragrafi (3) te ketij ligji si dhe institucionet tjera e kane per obligim qe t'u mundesojne qytetareve shfrytëzim, perdorim dhe zbatim te atyre gjuheve zyrtare dhe alfabeteve te tyre ne cilendo qofte procedur e, si edhe zbatim te atyre procedurave ne ate gjuhe zyrtare dhe ne ate alfabet.

(2) Ne pajtim me te drejten e qytetareve qe ta perdorin cilendo nga gjuhet e cekura zyrtare nga neni 1 paragrafet (1) dhe (2) te ketij ligji ne procedurat gjyqesore, administrative, ekzekutive, procedurat parahetimore dhe hetimore, procedurat penale dhe per kundervajtje, procedurat kontestimore dhe jashtekontestimore, procedurat per ekzekutimin e sanksioneve, si dhe procedurat tjera te parapara me ligje tjera. Gjykatat, prokurorite publike, si dhe te gjitha organet tjera, trupat dhe institucionet tjera jane te obliguara ta mundesojne shfrytëzimin, perdorimin dhe zbatimin e cilesdo prej gjuheve zyrtare nga neni 1 paragrafet (1) dhe (2) dhe alfabetet e tyre ne ato procedura dhe procedura tjera.

(3) Ne institucionet e pushtetit shtetedor ne Republiken e Maqedonise nga neni 1 paragrafi (3) i ketij ligji, gjuhe zyrtare krahas gjuhes maqedonase dhe alfabetit te saj eshte edhe gjuha te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabeti i saj ne: komunikim, perdorim dhe zbatim ne te gjitha procedurat e qytetareve para te gjitha organeve te cilat e perbejne pushtetin shtetedor (Kuvendi i Republikes se Maqedonise, Presidenti i Republikes se Maqedonise, Qeveria e Republikes se Maqedonise, gjyqesia, prokuroria publike), Gjykata Kushtetuese e Republikes se Maqedonise, Avokati i Popullit i Republikes se Maqedonise, ne procesin zgjedhor, arsim, shkenca, shendetesi, kulture, gjate zbatimit te autorizimeve policore, ne veprimta

rine radiodifuzive, noteri, permbarim, objekte infrastrukturore, evidencen e amzes, dokumentet personale, financat, ekonomi, si dhe ne sferat tjera.

**N
e
ni
3**

Funksionare te zgjedhur ose te emeruar te institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, si dhe institucionet tjera selia e te cilave eshte ne Shkup ose komunat n e te cilat se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, ne komunikimin e tyre zyrtar e perdorin gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe gjuhen q e e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj, nese se paku njeri prej funksionareve te z gjedhur ose te emeruar flet gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase.

**N
e
ni
4**

(1) Ne punen e Kuvendit te Republikes se Maqedonise gjuhe zyrtare eshte gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabeti i saj.

(2) Deputeti, funksionari i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, ne seancen e Kuvendit te Republikes se Maqedonise dhe ne mbledhjet e trupave punues flet edhe n e gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise.

(3) Deputeti, qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise kur kryeson me seancen e Kuvendit ose me mbledhjet e trupave punues, te njejtat i kryeson ne ate gjuhe.

(4) Deputeti, funksionari i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, material et i merr ne kohe, perkatesisht i dorezon edhe ne gjuhen dhe alfabetin e tij qe te sherbe jne ne seance te Kuvendit ose ne mbledhje te trupave punues.

(5) Stenogramet nga seanca e Kuvendit te Republikes se Maqedonise dhe nga mbledhjet e trupave punues, si dhe materialet dhe dokumentet tjera leshohen dhe ruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe ne alfabetin e saj.

(6) Te gjitha ligjet dhe aktet tjera te miratuara nga Kuvendi i Republikes se Maqedonise publikohen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabetin e saj.

**N
e**

ni
5

(1) Ne punen e Qeverise te Republikes se Maqedonise gjuhe zyrtare eshte gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabeti i saj.

(2) Seancat e Qeverise te Republikes se Maqedonise kryesohen ne gjuhen maqedonase dhe ne alfabetin e saj cirilik.

(3) Kur me seancat e Qeverise te Republike se Maqedonise, me mbledhjet e komisioneve, si dhe me Kolegjiumin e pergjithshem te sekretareve shteterore kryeson funksionar i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen gjuhe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, te njejtat i kryeson ne ate gjuhe dhe alfabet.

(4) Funksionari i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen gjuhe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, ne komisionet dhe ne Kolegjiumin e pergjithshem te sekretareve shteterore flet edhe ne ate gjuhe.

(5) Funksionari i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, e te cilen gjuhe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, materialet i merr ne kohe, perkatesisht i dorezon edhe ne gjuhen dhe alfabetin e tij qe t'i sherbejne ne seance t e Qeverise te Republikes se Maqedonise, ne komisionet dhe ne Kolegjiumin e pergjithshem t e sekretareve shteterore.

(6) Stenogramet nga seanca e Qeverise se Republikes se Maqedonise, nga mbledhja e komisi oneve dhe Kolegjiumi i pergjithshem i sekretareve shteterore, si dhe materialet dhe doku mentet tjera leshohen dhe ruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj dhe ne gjuhen qe e fl asin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe ne alfabetin e saj.

(7) Te gjitha aktet e miratuara nga Qeveria e Republikes se Maqedonise leshohen dhe publikohen ne gjuhen maqedonase dhe ne alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe alfabetin e saj.

N
e
ni
6

(1) Institucionet nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, si dhe te gjitha in stitucionet tjera jane te obliguara me detyre zyrtare te sigurojne qe perdorimi, komunikimi dhe pr ocedurat te zhvillohen ne gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e M aqedonise dhe alfabetin e saj, nese personi, perkatesisht pjesemarresi flet gjuhe te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise.

(2) Te gjitha vendimet dhe aktet e tjera, si dhe legjitimacionet qe dalin nga kompetenca e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) i ketij ligji, si dhe te gjitha in stitucioneve tjera, jane ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe alfabetin e saj nese personi, p erkatesisht pjesemarresi flet gjuhe te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise.

(3) Personi i zgjedhur ose i emeruar qe flet gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise, emrin personal ne vendimet

dhe aktet tjera ne kuader te kompetencave te institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2

paragrafi (3) te ketij ligji, si edhe ne te gjitha institucionet tjera, e shkruan ne gjuhen dhe alfabetin e tij.

(4) Ueb faqet e institucioneve nga neni 1 i ketij ligji dhe permbajtja e ueb faqeve krahas gjuhes maqedonase dhe alfabetit te saj, detyrimisht publikohen edhe ne gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe alfabetin e saj.

N e ni 7

(1) Emrat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, si dhe te te gjitha institucioneve tjera dhe njesive te tyre rajonale ne njesite e veteqeverisjes lokale ne te cilen se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase edhe ne Shkup, do te shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj, si dhe ne gjuhen angleze. Emrat do te jene me madhesi dhe font te njejte, me c'rast emri ne gjuhen maqedonase dhe me alfabetin e saj do te shkruhet i pari.

(2) Ne zyrat rajonale te organeve te administrates shteterore qe mbulojne se paku nje njesi te veteqeverisjes lokale ne te cilen se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe te ndryshme nga maqedonishtja, emrat e zyrave do te shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

(3) Vulat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji dhe te te gjitha institucioneve tjera me seli ne Shkup apo ne njesite e veteqeverisjes lokale ne te cilen se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase, jane te shkruara ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

(4) Institucionet nga paragrafi 1 i ketij neni do te mundesojne dhe kontribuojne qe ne pune ne menyre efektive te shfrytezohen, perdoren dhe zbatohen gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik dhe gjuha qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabeti i saj.

N e ni 8

(1) Kartemonedhat dhe monedhat, si dhe pullat postare do te permbajne simbole qe e perfaqesojne trashegimine kulturore te qytetareve qe e flasin gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

(2) Pullat postare, fletepagesat, raportet fiskale te leshuara nga institucionet nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, faturat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, banderolat, shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

(3) Uniformat e policise, te zjarrfikeseve, te shendetesise; ne Shkup dhe ne komunat ne te cilat se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase jane te shkruara ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe alfabetin e saj.

N e ni 9

(1) Ne procedurat gjyqesore, administrative, ekzekutive, procedurat per ekzekutimin e sanksioneve, procedurat parahetimore dhe hetimore, procedurat penale dhe te kundervajtjes, procedurat kontestimore dhe jashtekontestimore, si dhe procedurat tjera para gjykatave, prokurorive publike, si dhe te gjitha organeve, trupave dhe institucioneve, zbatohet gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabeti i saj.

(2) Te gjitha procedurat nga paragrafi (1) i ketij neni mbahen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise dhe alfabetin e saj, nese gjykatesi, prokurori publik, pala apo pjesemarresi tjetër ne procedure eshte person qe flet gjuhe, te cilen e flasin se paku 20% te qytetareve ne Republiken e Maqedonise.

(3) Te gjitha vendimet, shkresat dhe aktet tjera qe dalin nga procedurat nga paragrafi (1) i ketij neni miratohen dhe botohen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj nese gjykatesi, prokurori publik, pala apo pjesemarresi tjetër ne procedure eshte person qe e flet gjuhe, te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise.

(4) Institucionet e theksuara ne paragrafin (1) te ketij neni obligohen qe te mundesojne perkthim te te gjitha dokumenteve dhe materialeve te nevojshme, si dhe perkthim simultan te ekspoziteve, deklaratave dhe seancave gjyqesore ne punen apo procedurat qe mbahen.

(5) Mossigurimi i perkthimit te te gjitha dokumenteve dhe materialeve te nevojshme, perka tesisht mossigurimi i perkthimit simultan gjate tere kohezgjatjes se procedures paraqet shkelje esenciale te procedures.

(6) Emrat e institucioneve te theksuara ne paragrafin (1) te ketij neni ne Shkup dhe ne njesite e veteqeverisjes lokale ne te cilen se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qytetareve dhe alfabetin e saj.

(7) Ne institucionet e theksuara ne paragrafin (1) te ketij neni me seli ne rajonin qe perfshin me shume gjykata themelore prej te cilave se paku njera prej tyre gjendet ne njesine e veteqevesisjes lokale ne te cilen flitet gjuhe zyrtare e ndryshme nga maqedonishtja, e te cilen e flasin 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, emrat gjithashtu do te shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qytetareve dhe alfabetin e saj.

(8) Shpenzimet qe krijohen nga perkthimi per palet dhe pjesemarresit ne procedure, si dhe shpenzimet per perkthyes gjyqesor qe krijohen me zbatimin e dispozitave te ketij ligji, jane barre e mjeteve te institucioneve te theksuara ne paragrafin (1) te ketij neni.

N e

ni
1
0

(1) Ne procedurat para noterit, dokumentet noteriale dhe verifikimet mund te leshohen n e gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabetin e saj.

(2) Ne procedurat para permbaruesit, nese pjesemarresi eshte person qe e flet gjuhen te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, urdheresat, konkluzionet, proce sverbalet, shenimet zyrtare dhe aktet tjera te permbaruesve leshohen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabetin e saj.

N
e
ni
1
1

(1) Institucionet kompetente per menaxhim me institucionet per ekzekutimin e sanksioneve, si dhe vete institucionet kompetente per ekzekutimin e sanksioneve obligohen qe ne komunikim dhe ne procedura ta zbatojne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj, si dhe gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj nese personi per te cilin behet fjale flet gjuhe qe e flasin se paku 20% e qytetareve ne Republiken e Maqedonise.

(2) Institucionet kompetente per menaxhim me institucionet per ekzekutimin e sanksioneve si dhe institucionet kompetente per ekzekutimin e sanksioneve obligohen te mundesojne qe per sonat te cilet gjenden ne keto institucione te flasin edhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% te qyt etareve dhe alfabetin e saj.

N
e
ni
1
2

(1) Evidencat e amzes ne Shkup dhe ne njesite e veteqeverisjes lokale ne te cilat se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga maqedonishtja mbahen edhe ne gjuhen zyrtare qe e flet qytetari.

(2) Aktvendimet, certifikatat, vertetimet si dhe aktet tjera botohen edhe ne gjuhen zyrtare qe e flet qytetari.

(3) Dokumentet personale dhe dokumentet e udhetimit te qytetareve qe flasin ne gjuhen t e cilen e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj, me detyre zyrtare leshohen ne gjuhe n maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dh e alfabetin e saj.

N
e
ni
1
3

(1) Per qytetaret qe flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin me pak se 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, formulari i leternjoftimit shtypet edhe ne gjuhen dhe alfabetin qe e perdor qytetari.

(2) Per qytetaret qe flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin me pak se 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, me kerkese te tyre personale, te dhenat per emrin personal qe shenohen ne leternjoftim shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe ne gjuhen dhe alfabetin qe e perdor qytetari.

N
e
ni
1
4

(1) Per qytetaret qe flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin me pak se 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, me kerkese te tyre, formulari i dokumentit te udhetimit dhe fletudhetimi shtypet edhe ne gjuhen dhe alfabetin qe e perdor qytetari.

(2) Per qytetaret qe flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin me pak se 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, me kerkese te tyre personale, te dhenat qe shenohen ne dokumentin e udhetimit dhe ne fletudhetim shkruhen edhe ne ate gjuhe dhe alfabet.

(3) Per qytetaret qe flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, te cilen e flasin me pak se 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise, me kerkese te tyre personale, te dhenat per emrin personal qe shenohen ne dokumentin e udhetimit shkruhen edhe ne gjuhen dhe alfabetin qe e perdor qytetari.

N
e
ni
1
5

Ne mbledhjet e Komisionit Shteteror te Zgjedhjeve dhe te komisioneve komunale te zgjedhjeve ne Shkup dhe njesite e veteqeverisjes lokale, ne te cilat se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe zyrtare te ndryshme nga gjuha maqedonase, gjate realizimit te zgjedhjeve, ne punen dhe procedurat e te gjitha komisioneve dhe trupave dhe institucioneve tjera, ne menyre te barabarte shfrytezohen, perdoren dhe zbatohen gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik dhe gjuha qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabeti i saj.

N
e

ni
1
6

(1) Emri i rruges, sheshit, ures dhe i objektit tjeter infrastrukturor ne te gjitha njesite e veteqeverisjes lokale ku se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, si dhe ne Shkup, shkruhet ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe ne gjuh en qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj, si dhe ne gjuhet qe jane te pranua ra pergjithesisht nga bashkesia nderkombetare.

(2) Ne vendkalimet kufitare te Republikes se Maqedonise dhe aeroportet qe gjenden ne rajonin ku se paku 20% e qytetareve flasin gjuhe te ndryshme nga gjuha maqedonase, emrat e institucioneve, mbishkrimet tjera dhe udherrefyesit shkruhen ne gjuhen maqedonase dhe alfa betin e saj, si dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

N
e
ni
1
7

(1) Te gjitha ligjet, aktet nenligjore, vendimet dhe shpalljet e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) te ketij ligji, qe botohen ne Gazeten zyrtare te Republikes s e Maqedonise, botohen ne gjuhen maqedonase dhe alfabetin e saj dhe ne gjuhen qe e flasin se paku 20% e qytetareve dhe alfabetin e saj.

N
e
ni
1
8

(1) Per realizimin e qellimeve te ketij ligji, per promovimin, mbrojtjen dhe zbatimin e b arabarte te gjuhes zyrtare qe e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabetit te saj, themelohet Agjencia per Zbatimin e Gjuhes qe e Flasin se paku 20% e Qytetareve te Republikes se Maqedonise (ne tekstin e metejshe: Agjencia) me cilesine e personit juridik, kompetente per standardizimin dhe perdorimin e barabarte te gjuhes te cilen e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise dhe alfabetit te saj me trupa t ndihmese per mbeshtetjen e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) t e ketij ligji, si dhe te gjitha institucioneve tjera.

(2) Drejtorin e Agjencise e zgjedh Qeveria e Republikes se Maqedonise me thirrje publike te s hpallur paraprakisht, me mandat prej 4 vitesh me te drejte rizgjedhjeje.

(3) Ne Agjenci, krahas perkthyesve te autorizuar gjyqesore punesohen edhe linguiste dhe filologe te diplomuar te gjuhes shqipe, si dhe lektore te licencuar.

(4) Drejtori e perfaqeson Agjencine, udheheq me punen e saj, i kryen punet e percaktuara me kete ligj dhe miraton program vjetor per punen e Agjencise. Drejtori paraqet raport per punen e Agjencise ne Qeverine e Republikes se Maqedonise se paku nje here ne vit deri me 31 mars ne vitin rrjedhes per vitin paraprak.

(5) Mjetet per punen dhe funksionimin e Agjencise sigurohen nga Buxheti i Republikes se Maqedonise.

Neni 19

Agjencia eshte kompetente per:

- dhenien e mbeshtetjes institucioneve ne realizimin e obligimeve qe burojne nga ky ligj, duke p erfshire perkthimin dhe lekturimin e dokumenteve;
- lekturimin e te gjitha akteve qe botohen ne Gazeten zyrtare te Republikes se Maqedonise;
- promovimin dhe marrjen e masave per avancimin e perdorimit te gjuhes qe e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise;
- hartimin e raporteve per informimin e Qeverise te Republikes se Maqedonise per zbatimin e kompetencave te saj;
- pergatitjen e materialeve analitike- profesionale nga kompetenca e saj per nevojat e Qeverise te Republikes se Maqedonise;
- dhenien e mendimeve profesionale per materialet qe jane ne funksion te zbatimit d he avancimit te perdorimit te gjuhes qe e flasin se paku 20% e qytetareve te Republikes se Maqedonise;
- pune te tjera lidhur me zbatimin e qellimeve te percaktuara ne kete ligj.

**N
e
ni
2
0**

(1) Per mbikeqyrje mbi zbatimin e plote dhe konsekuent te dispozitave te ketij ligji qe kane te bejne me perdorimin e gjuheve, themelohet Inspektorati per Perdorimin e Gjuheve (ne teksti n e metejshem: Inspektorati), ne perberje te Ministrise se Drejtesise me cilesi te personit juridik.

(2) Parimet, kompetenca, organizimi i inspektimit dhe procedurat e mbikeqyrjes inspektuese te Inspektoratit per Perdorimin e Gjuheve rregullohen me ligj te vecante.

**N
e
ni
2
1**

Qeveria e Republikes se Maqedonise dhe te gjitha institucionet kompetente per zbatimin e dispozitave te ketij ligji, do te miratojne masa per promovimin e zbatimit te te gjitha gjuheve zyrtare, si dhe per garantimin e mbrojtjes se gjuheve te bashkesive tjera, gjuha amtare e te cilave nuk eshte gjuhe zyrtare.

**N
e
ni**

2
2

(1) Gjoke ne shume prej 4.000 deri ne 5.000 euro ne kundervlere me denare per kundervajtj e do t'u shqiptohet organeve te theksuara ne nenin 1 paragrafi (3), nenin 2 paragrafi (3), si dhe te gjitha institucioneve tjera per mosrespektimin e dispozitave te ketij ligji.

(2) Gjoke ne shume prej 30% te gjokes se percaktuar do t'i shqiptohet personit zyrtar dh e personit pergjegjes ne organet nga paragrafi 1 i ketij neni.

N
e
ni
2
3

(1) Ne afat prej nje viti nga dita e hyrjes ne fuqi e ketij ligji, te gjitha institucionet kompetente obligohen qe t'i miratojne aktet nenligjore per zbatimin e ketij ligji.

(2) Ne afat prej gjashte muajsh nga dita e hyrjes ne fuqi e ketij ligji, institucionet obligohen t'i zbatojne obligimet e theksuara ne nenin 7 te ketij ligji.

(3) Qeveria e Republikes se Maqedonise menjehere pas hyrjes ne fuqi te ketij ligji do te zhvilloje program per ngritjen e vetedijes publike per zbatimin e ketij ligji.

(4) Ne afat prej nje viti, dispozitat e ligjeve tjera harmonizohen me dispozitat e ketij ligji.

(5) Ne rast te mosharmonizimit te dispozitave te ketij ligji me dispozitat gjuhesore te ligjit tjeter, organet kane per detyre t'i zbatojne dispozitat e ketij ligji.

N
e
ni
2
4

Me miratimin e ketij ligji shfuqizohet Ligji per perdorimin e gjuhes qe e flasin se paku 20% e qy tetareve ne Republiken e Maqedonise dhe ne njesite e veteqeverisjes lokale ("Gazeta zyrtare e Re publikes se Maqedonise" numer 101/08 dhe 100/11).

N
e
ni
2
5

Ky ligj hyn ne fuqi ne ditën e botimit ne "Gazeten zyrtare te Republikës se Maqedonise".